

UVOD

Tema ovog seminarskog rada je krivičnopravna zaštita endemičnih vrsta u Bosni i Hercegovini, ali i zemljama regiona. Seminarski rad je koncipiran da sadrži 3 glavne cjeline. Prva cjelina će sadržavati objašnjenje pojma endemične vrste, te će biti dat kratki prikaz nekih od endemičnih vrsta u Bosni i Hercegovini i zemljama regiona. U drugom dijelu seminarskog rada bit će komparativno prikazane odredbe krivičnih zakona dotičnih zemalja koje se tiču zaštite ugroženih, odnosno endemičnih vrsta. I konačno treći dio seminarskog rada će imati težište da prikaže neke primjere iz prakse, koji su zabilježeni. Vrlo bitna uvodna napomena je da pod izrazom „zemlje regiona“ se podrazumijevaju Republika Hrvatska i Republika Crna Gora. Razlog za izbor ovih država je jezička bliskost.

Tema je izuzetno zanimljiva, ali i zahtjevna.

I

1.1. POJAM

„Endem (grč. En-u, unutra, demos- narod) biljka ili životinja koja živi samo na jednom mjestu i nema je nigdje (kod nas, npr. biljka *Degenia velebitica* i životinja čovječja ribica).“¹

„Endemizam (od grč. *ἔνδημος*= lokalni) je pojava ograničenog rasprostranjenja organizama na određenoj, često maloj, teritoriji ili akvatoriji. Endemične mogu biti vrste (najčešća upotreba termina) ili bilo koja druga taksonomska kategorija. Endemični takson naziva se **endemit**. Takođe, površina areala endemičnog taksona može biti veoma mala (jedna litica u Bokokotorskom zalivu), ali i veoma velika (kontinent Australija — australijski endemiti). Stoga je glavna karakteristika endemizma, ustvari, poklapanje areala nekog taksona sa geografski ili ekološki definisanom površinom (staništem). Centrima endemizma nazivamo ona područja koja imaju relativno veliku zastupljenost endemičnih taksona u odnosu na površinu. Suprotan termin endemizmu je kosmopolitizam, odnosno široko rasprostranjenje taksona.

Endemizam kao pojava najščešće se vezuje za ostrva, usled njihove geografske izolovanosti, tako da govorimo o endemskoj flori i fauni Havajskog arhipelaga, arhipelaga Galapagos, Sokotre. Organizmi velikih jezera, koja su poput „ostrva vode na kopnu“, takođe ispoljavaju endemizam — široko su poznati endemiti Ohridskog jezera i Bajkalskog jezera.“²

Dakle zbog ugroženosti i rijetkosti dotičnih vrsta, njima se pruža svaka vrsta zaštite, pa i ona krivično-pravna, koja je i tema ovog seminarskog rada. Zakonodavac, propisujući sankcije za ugrožavanje endemičnih vrsta, je pokušao zaštititi iste od istrebljenja. U nastavku rada, bit će prikazane neke od poznatijih endemičnih vrsta u Bosni i Hercegovini i zemljama regiona.

1.2. ENDEMIČNE VRSTE U BOSNI I HERCEGOVINI

„Neretvansku mekousnu pastrmku, trebinjsku gaovicu, turskog klena, neretvanskog vijuna i bosanskog vijuna stručnjaci izdvajaju kao endemske vrste riba u BiH, a vrste gmizavaca koji se ne mogu naći nigdje u svijetu, osim u našoj zemlji, su zmija bosanski šargan, crni daždevnjak i plava gušterica. Od biljaka fitocenolozi izdvajaju bosansku zvončiku, zvanačac sutjeske, Knapov karanfil...“³ Svakako najpoznatija bosanskohercegovačka endemična vrsta je Pančičeva omorika, koju je 1867. godine otkrio Josip Pančić. Mada postoje zapisi da je ovo drvo raslo i na planini Tari u Srbiji, ipak ovo je najpoznatiji bosanskohercegovački endem. Pančičeva omorika je karakteristična za srednji tok rijeke Drine, oko gradova Rogatice, Višegrada, Srebrenice itd. Zanimljiva je i Handel-Macetijeva mišjakinjica sa Čvrstice,

¹ Anić, Šime; Klaić, Nikola; Domović, Želimir: Rječnik stranih riječi (tuđice, posuđenice, izrazi, kratice i fraze), Sani Plus, Zagreb, 1999. god.; str.381.

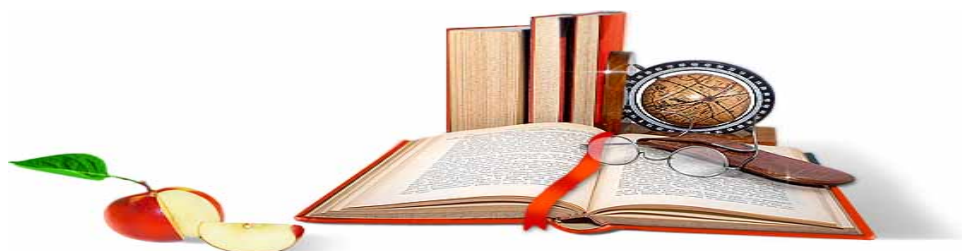
² <http://sr.wikipedia.org/sr-el/Ендемизам>

³ <http://www.nezavisne.com/nejeljne/vijesti/33764/Od-bosanskog-sargana-do-Panciceve-omorike.html>

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com